

76 ዓመትን

ሕቡራት ምንግስታት አሜሪካ ዶ

ንወድብ ሕቡራት ሃገራት?

መሐመድ ኑር ያሕያ

ብዕስራን ሾሞንተን ጥቅምቲ 1886 ሕቡራት ምንግስታት አሜሪካ እቲ ክሳብ ሕጂ ዝርእ ዘሎ ናጽነት ድሌት ኩላቶም ደቀ-ሰባት ምጻኑ ዝገልጽ ሓወልቲ ከም ዝኸፈተት ይፍለጥ። ቅድሚታ ቁሩብ መዓልታት ድማ ወድብ ሕቡራት ሃገራት ቡቲ ምኽባር ዓለማዊ ሰላምን ጸጥታን ማዕርነታዊ መሰልን ግዴታ ናይ ኩለን አባላት ሃገራት ከምዝኾነ ዝአምን ቻርተሩ ንመበል 76 ጌዜኡ አብዒሉ።

ታሪኽ ወድብ ሕቡራት ሃገራት እንተደኣ ተዓዚብና ግን፡ ብምልአም ውሳኔታቱ ብሕቡራት ምንግስታት አሜሪካን ብደገፍ ድምጺ መሻርኻታ ዝኾና ሰብ ፍሉይ ረብሓ ርእሰ ሓያላን ሃገራት ዝዝውር ኢዩ። እዚ ማለት እተን ሓሓሊፈን ናይ ተቃውሞ ውሳኔታት ዝወስዳ ከም በዓል ሶቪት ሕብረት ነበርን ድሒሩ ድማ ፍሰያን ቻይናን ገዲፍካ ማለት ኢዩ።

ካብዚ ብምብጋስ፡ ሚኒስትር ጉዳያት ወጻኢ ኤርትራ ኣቶ ዑስማን ሳለሕ ኣብቲ ንመበል 76 ዝተኻየደ ጸምብል መዓልቲ ወድብ ሕቡራት ሃገራት ተረኺቡ ኣብ ዘስምዖ መደረ፡ ብሰንኪ ረብሓታትን ጂኦ-ፖሊቲካውን ኣጀንዳታትን ናይዚ ዘይሚዛናውን ፍትሒ ዝጎደሎን ዓለማዊ ስርዓትን ብምዕራባውያን ሃገራት ዝውሰድ በይናውን ቀሳብን ሱግምትታትን፡ መትከላትን ዕላማታትን ወድብ ሕቡራት ኣብ ጉዳያት ምዕቃብ ሰላምን ጸጥታን ከም ዘተዳከመ ጠቂሱ። ብሰንኪ እዚ ሰሱዕ

ረብሐታትን ዓንቃጺ ቅድመ-ኩነታትን፡ሓራ ፖለቲካዊ መስመር ምክታልን ሕርያ ልምዳትን ምጽንባር አብ አህጉራዊ ምትሕግጋዛትን አብ ጨረታ ወዲቁ ይርከብ። እዚ ድማ ንብቅዓት እቲ ውድብ ብኣሎታ ጸሊዎ ይርከብ።እዚ ኩነት እዚ ንምዕራይ ከኣ ቅልጡፍኝ ዝተወሃሀደን ስጉምቲ ምውሳድ ከምዘድሊ ወሲኹ ገሊጹ።

ክቡር ሚኒስትር ጉዳያት ወጻኢ ኣቶ ዑስማን ሳለሕ አብ መደረኡ ፡ ብሰንኪ ጓናዪ ፖሊሲ ርእሰ -ሓያላን አብ ልዕሊ ህዝብታት ዘወረደ ግፍዕን አብ ረብሐታቶም ዝሳዕበ ማህሰይትን ፡ብፍላይ ነቲ ብድቡብ ዝተጸውዐ ፡ብቀንዱ ከኣ አብ ምምዕባል ዝርከባ ሃገራት፡ ርእሰ-ሓያላን ሃገራት ዝተፈላለዩ ሜላታት እና ተጠቅማ ንምቁጽጻረንን ንምውራደንን ብቀጸሊ ከምዝሰርሓ ኣነጻጽ።

ከምቲ ኣሜሪካ ምክንኻን ረብሐታታ ዘገድሳ፡ካልኣት ህዝባታት ረብሐታቶም ከውሕሱን ልኡላውነት ንክህልዎምን መሰል ኣይግብኡምን ዲዩ፤ ዝብል ሕቶ ክለዓል ግድን ኢዩ።

እዚ እንኮ ቅጥባዊ ስርዓት ኣህጉራዊ ሚዛናውነት ስለዘመዛበለን ረብሐታት ህዝብታት ስለዝሃደኡን፡ወድብ ሕቡራት ሃገራት ኣካይዱኡን መኣዝኑን ኣስተኻኪሉ ንረብሐ ኩሎም ህዝብታት ዝወክል ብቁዕ መሳርሒ ከከውንን ፡ከምቲ ስሙ ዝሕብሮ ከኣ አብ መንጎ ኣባላቱ ዝኾና ሃገራት ዝህሉ ዝምድና አብ ማዕርነት ከም ዝሰረትን ናይ ሓባር ረብሐ ከም ዘውሕስን ንክከውን ክጽዕት ይግባእ።ብፍላይ ኣብዚ ሕጂ ኣዋን ንኣድላይነት ምሕዳስ ወድብ ሕብራት ሃገራት ዘራግዱን ዝሕግዙን ብዙሓት ረቋሒታት ኣለዉ።ገለ ካብኡም ከኣ ዓቕሚ ሩሲያን ቻይናን ምዕባዩ፡ከምኡ'ውን ምሕያል ግደ ምትእክኻብ ዘይሻራውያን ሃገራትን ብጉጅለ 77 ዝፈለጥ ምትእክኻብ ሃገራት ደቡብን፡ተባባሪታት ሃገራት ብሬክስን ካልኣት አብ ኣሲያን ኣፍሪቃን ላቲን ኣሜሪካን ዝርከቡ ዞባውያን ምትእክኻባት ክጥቀሱ ይኻእሉ።ስለዚ ናይ ኣፈጻጽማ ሓያል ድሌት እንተ ተሓዊስዎ ምሕዳስ ወድብ ሕቡራት ሃገራትን አብ ቻርተራቱ ዝሰፈሩ ንረብሐ ህዝብታት ብማዕርነት ዘገልግሉ መትከላትን ዕላማታት ብምልኣት ከም ዝትግበሩ ምግባር ዘይከኣል ኣይኮነን።